

Dosarul nr. 2ra-876/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. E. Badan-Melnic)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

DECIZIE

19 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia,

în cauza civilă, la cererea depusă de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, persoane interesate Direcția Generală Economie, Reforme și Relații patrimoniale din cadrul Consiliului mun. Chișinău și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 01 februarie 2016, Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia au depus o cerere în instanța de judecată cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică.

În motivarea cererii, reclamantii au invocat că, la 5 ianuarie 2007, Comisia municipală pentru privatizarea fondului de locuințe a adoptat hotărârea nr. 20, prin care a dispus: “A transmite în proprietate privată locuințele de stat în limitele normei prevăzute de Legea cu privire la privatizarea fondului de locuințe, următorilor cetățeni: Muntean Piotr – ¼ cotă-parte, Vasilachi Tatiana – ¼ cotă-parte, Vasilachi Anatolii – ¼ cotă-parte și Munteanu Natalia ¼ cotă –parte din apartamentul nr. XXXXX, situat pe bd. XXXXX, mun. XXXXX”.

Reclamantii au menționat că după emiterea hotărârii nr. 20 din 05 ianuarie 2007, le-au fost eliberate contractele de vânzare-cumpărare, transmitere primire a locuinței în proprietate privată, care, în conformitate cu art. 12 alin. (1) din Legea privatizării fondului de locuințe, urmau a fi autentificat notarial și înregistrat la OCT.

Totodată, au indicat că, la data de XXXXXa decedat Munteanu Piotr, parte a hotărârii și a contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței, fapt

ce a făcut imposibilă finalizarea înregistrării corespunzătoare a dreptului de proprietate a apartamentului nr. XXXXX, din bd. XXXXX, mun. XXXXX.

Reclamantii au indicat că, Vasilachi Tatiana care este sora și unica moștenitoare, a depus la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii, însă din motiv că fratele reclamantei nu a reușit să finiseze procedura de înregistrare a dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX, din bd. XXXXX, mun. XXXXX, acest bun nu a fost posibil de inclus în masa succesorală.

Concomitent au susținut că, Vasilachi Tatiana până în prezent locuiește în apartamentul menționat, respectiv a intrat de fapt în posesiunea pretensei mase succesoriale.

Au afirmat că, la moment, nu există acte care să confirme dreptul de proprietate al lui Munteanu Piotr asupra la $\frac{1}{4}$ cotă-parte din apartamentul menționat, fiind în imposibilitate de a înregistra dreptul de proprietate asupra apartamentului pe cote-părți după Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, fapt ce a generat adresarea în instanța de judecată.

Au solicitat a recunoaște după Munteanu Piotr (decedat la data de XXXXX), Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia dreptul de proprietate a câte $\frac{1}{4}$ cotă-parte, în rezultatul privatizării din apartamentul nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul defunctului Munteanu Piotr, la data de 16 februarie 2007, de către Vasilachi Tatiana în calitate de moștenitor legal, prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral compus din $\frac{1}{4}$ cotă – parte din apartamentul nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, recunoașterea după Vasilachi Tatiana, a dreptului de proprietate asupra la $\frac{1}{4}$ cotă- parte din apartamentul nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, dobândit prin succesiune.

Prin hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea depusă de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, persoane interesate Direcția Generală Economie, Reforme și Relații patrimoniale din cadrul Consiliului mun. Chișinău și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate și s-a constatat faptul acceptării succesiunii după decesul defunctului Munteanu Piotr (la data XXXXX) de către Vasilachi Tamara, în calitate de moștenitor legal prin intrarea în posesia de fapt a patrimoniului succesoral al defunctului.

În rest cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, s-a casat hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a dispus scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. (1) Codul de procedură civilă, deoarece la examinarea cauzei în procedură specială s-a constatat un litigiu de drept ce tine de competența instanțelor judecătorești.

La 11 martie 2019, Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, au declarat recurs împotriva deciziei din 22 ianuarie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea și erorile comise au dus la îngrădirea accesului liber la justiție.

Totodată, au indicat că la examinarea apelului declarat, instanța de apel, nu s-a expus asupra fondului cauzei, însă prin aplicarea eronată a art. 267 lit. (1) Codul de procedură civilă a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de către Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, fără a ține cont că în virtutea caracterului devolutiv al apelului era obligată să se expună pe marginea pretențiilor invocate de apelant.

Recurenții au afirmat că în cazul în care în prima instanță a fost acceptată spre examinare și soluționată în fond cererea de chemare în judecată, scoaterea cererii vizate de către instanța de apel de pe rol, va avea drept consecință o posibilă îngrădire a accesului liber la justiție pentru apelant, ceea ce este inadmisibil. Or, conform art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, orice persoană are dreptul la judecarea pricinii în mod echitabil, ceea ce implică inclusiv o procedură contradictorie și egalitatea armelor.

Recurenții au opinat că instanța de apel urma să examineze litigiul în fond, să constate și elucideze pe deplin circumstanțele cauzei și probele prezentate în acest sens, să le examineze și să le dea o apreciere în cumul, reflectând în decizie motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, conform art. 130 alin. (4) Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 22 ianuarie 2019, iar Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, au declarat recurs la 11 martie 2019, în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 22 mai 2019 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va respinge ca

neîntemeiat recursul declarat de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia și va menține decizia instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum denotă actele cauzei, la 01 februarie 2017 Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia au depus o cerere în instanța de judecată cu privire la recunoașterea după Munteanu Piotr (decedat la data de XXXXX), Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia a dreptului de proprietate a câte $\frac{1}{4}$ cotă-parte, în rezultatul privatizării din apartamentul nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, constatarea faptului acceptării succesiunii după decesul defunctului Munteanu Piotr, la data de XXXXX, de către Vasilachi Tatiana în calitate de moștenitor legal, prin intrarea în posesia patrimoniului succesoral compus din $\frac{1}{4}$ cotă – parte din apartamentul nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, recunoașterea după Vasilachi Tatiana, a dreptului de proprietate asupra la $\frac{1}{4}$ cotă-parte din apartamentul nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, dobândit prin succesiune.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, prima instanță prin hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a admis parțial cererea depusă de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, persoane interesate Direcția Generală Economie, Reforme și Relații patrimoniale din cadrul Consiliului mun. Chișinău și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate și a constatat faptul acceptării succesiunii după decesul defunctului Munteanu Piotr de către Vasilachi Tatiana, în calitate de moștenitor legal prin intrarea în posesia de fapt a patrimoniului succesoral al defunctului.

În rest, cererea a fost respinsă ca neîntemeiată.

În susținerea soluției date instanța de fond a reținut dispozițiile art. 1 alin. (1), (2), art. 2, art. 5 alin. (1), art. 11 alin. (1), art. 12 alin. (1) din Legea privind privatizarea fondului de locuințe, art. 320 alin. (2) și (3), art. 321 alin. (2), art. 1499 alin. (1), art. 1500, art. 1516 Cod civil, 279 lit. a) și 281 Codul de procedură civilă.

În acest context instanța de fond a subliniat că deoarece petiționarii, de rând cu chiriașul principal, nu au respectat prevederile legale ce țin de procedura de privatizare a fondului de locuințe și nu au obținut o decizie pozitivă în vederea perfectării contractului de vânzare-cumpărare, transmitere primire a locuințe în proprietate privată, respectiv, nu pot pretinde recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil.

Referitor la pretenția petiționarilor privind recunoașterea după Vasilachi Tatiana a dreptului de proprietate asupra la $\frac{1}{4}$ cotă-parte din apartamentul nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, dobândit prin succesiune, instanța a reținut această cerință ca fiind una subsecventă celei anterioare și de asemenea urmează a fi respinsă, precizând în acest sens că Munteanu Piotr nu a avut calitatea de proprietar al apartamentului nr. XXXXX situat pe str. XXXXX, mun. XXXXX

și nici nu a perfectat un contract de vânzare-cumpărare a imobilului în baza Legii privind privatizarea fondului de locuințe.

Totodată, instanța a menționat că deoarece Vasilachi Tatiana este moștenitoare de clasa a II, iar alți moștenitori legali nu pretind la masa succesorală a defunctului, se impune concluzia constatării faptului acceptării succesiunii după decesul defunctului Munteanu Piotr din data de 16 februarie 2007 de către Vasilachi Tatiana în calitate de moștenitor legal, prin intrarea în posesia de fapt a patrimoniului succesoral, specificând în acest sens că aceasta presupune transmiterea drepturilor cu același titlu juridic pe care l-a avut, la caz fiind vorba despre dreptul de chiriaș al apartamentului cu drept de privatizare.

Împotriva hotărârii instanței de fond, la data de 19 martie 2018, Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a cererii.

Judecând apelul, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 22 ianuarie 2018 a admis apelul declarat de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, a casat hotărârea din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a dispus scoaterea cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. (1) Codul de procedură civilă, deoarece la examinarea cauzei în procedură specială s-a constatat un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluția instanței de apel întemeiată și corectă.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține materialul probator din care rezultă cu certitudine că Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, persoane interesate Direcția Generală Economie, Reforme și Relații patrimoniale din cadrul Consiliului mun. Chișinău și Serviciul Fiscal de Stat au depus o cerere în instanța de judecată cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate.

Tot actele cauzei atestă că la 05 ianuarie 2007, Comisia municipală pentru privatizarea fondului de locuințe a adoptat hotărârea nr. 20, prin care a dispus: „A transmite în proprietate privată locuințele de stat în limitele normei prevăzute de Legea cu privire la privatizarea fondului de locuințe, următorilor cetățeni: 1. Munteanu Piotr Anton - $\frac{1}{4}$ cotă-parte; 2. Vasilachi Tatiana Antonina – $\frac{1}{4}$ cotă-parte; 3. Vasilachi Anatolii Andrei – $\frac{1}{4}$ cotă-parte; 4. Munteanu Natalia Ivan – $\frac{1}{4}$ cotă-parte din apartamentul numărul XXXXX, situat pe bd. XXXXX, mun. XXXXX.”

Este cert și faptul că, la data de XXXXX a decedat Munteanu Piotr, parte a hotărârii și a contractului de vânzare-cumpărare, transmitere-primire a locuinței, fapt ce a făcut imposibilă finalizarea înregistrării corespunzătoare a dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX.

În conformitate cu art. 267 alin. (1) lit. 1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care la examinarea cauzei în procedură specială se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

În temeiul art. 279 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică.

Conform art. 282 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care constatarea faptului nu este legată de soluționarea unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

Astfel, Colegiul elucidează că Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia au solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, însă ținând cont de faptul că, la data de XXXXX a decedat Munteanu Piotr, au solicitat și constatarea faptului acceptării succesiunii de către Vasilachi Tatiana.

Sub acest aspect actele cauzei atestă că Vasilachi Tatiana, în calitate de unica moștenitoare, a depus la notarul de la locul deschiderii succesiunii o declarație de acceptare a succesiunii, însă din motiv că Munteanu Piotr nu a reușit să finiseze procedura de înregistrare a dreptului de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX din bd. XXXXX, mun. XXXXX, acest bun nu a fost posibil de inclus în masa succesorală.

În acest context instanța de recurs reține că la materialele cauzei a fost anexată și încheierea de refuz din 17 octombrie 2017, eliberată de notarul Durnescu Tatiana (f.d. 85), prin care Tatianeii Vasilachi i s-a refuzat deschiderea procedurii succesoriale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, menționează că, analizând circumstanțele cauzei prin prisma normelor de drept citate, găsește drept întemeiată concluzia instanței de apel cu referire la prevederile art. 282 alin. (1) lit. c) Codul de procedură civilă, că speța dedusă judecătii ține de soluționarea unui litigiu de drept și este de competența instanțelor judecătorești.

La caz, având în vedere prevederile 267 alin. (1) lit. l) Codul de procedură civilă, cauza civilă la cererea înaintată de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate, corect și întemeiat a fost scoasă de pe rol.

Or, doar în cazul existenței unui contract de vânzare-cumpărare/transmitere-primire, valabilitatea căruia reclamantii ar putea-o solicita în procedură contencioasă, urmau să-și valorifice eventualele drepturi succesoriale.

Corespunzător Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel corect a constatat la caz existența unui litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

Raportând la caz cadrul legal enunțat în coroborare cu relatările stabilite instanța de recurs reține drept justă și întemeiată concluzia instanței de apel privind admiterea apelului declarat de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, casarea hotărârii din 20 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu dispunerea scoaterii cererii de pe rol în temeiul art. 267 lit. (l) Codul de procedură civilă, deoarece la examinarea cauzei în procedură specială s-a constatat un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

Concluzionând, instanța de recurs conchide că decizia recurată este adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii care guvernează raportul juridic litigios, iar în cadrul judecării cauzei au fost create condiții obiective participanților la proces, întru realizarea drepturilor sale procedurale.

Mai mult că recurenții nu au invocat argumente ce denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Față de cele ce preced și având în vedere faptul că soluția dată de instanța de apel conform normelor de drept enunțate este legală și întemeiată fiind cercetate pertinent probele administrate la materialele cauzei și corect soluționat litigiul dat, iar criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) și art. 445 alin. (3) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia.

Se menține decizia din 22 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă, la cererea depusă de Vasilachi Tatiana, Vasilachi Anatolii și Munteanu Natalia, persoane interesate Direcția Generală Economie, Reforme și Relații patrimoniale din cadrul Consiliului mun. Chișinău și Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului acceptării succesiunii și recunoașterea dreptului de proprietate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Galina Stratulat